وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی

ژمارە: ٦٦٧١ لە ٢٠٢٢/٩/١٥

بەپێی ئەو دەسەڵاتەی کەپێمان دراوە لە بڕگەی دووەمی ماددەی (١٠٥) لە یاسای چاودێری کۆمەڵایەتی ژمارە (١٢٦)ی ساڵی ١٩٨٠ ئەم ڕێنماییەمان دەرکرد:

ڕێنمایی ژمارە (٥)ی ساڵی ٢٠٢٢

تایبەت بە ماڵی توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزم بۆ شیاندن وحەوانەوە لە هەرێمی کوردستان- عێراق

ماددەی (١):

مەبەست لەم زاراوە و دەستەواژانەی خوارەوە ، واتاکانی بەرامبەریانە لەم ڕێنماییە:

یەکەم: هەرێم : هەرێمی کوردستان _ عێراق.

دووەم : وەزارەت : وەزارەتی کارو کاروباری کۆمەڵایەتی هەرێم .

سێیەم : وەزیر : وەزیری کارو کاروباری کۆمەڵایەتی هەرێم .

چوارەم: بەڕێوەبەرایەتی گشتی : بەڕێوەبەرایەتی گشتی چاودێری و گەشەپێدانی کۆمەڵایەتی لە پارێزگا وئیدارە سەربەخۆکانی هەرێم.

پێنجەم: بەڕێوەبەرایەتی : بەڕێوەبەرایەتی چاودێری کەمئەندامان لە پارێزگا وئیدارە سەربەخۆکانی هەرێم.

شەشەم: ماڵ: ماڵی و پەروەردە و شیاندن و ڕاهێنان و فێرکردنی و توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزم بەشێوەیەکی بەردەوام.

حەفتەم: حەوانەوە: مانەوەی توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزم بەشێوەیەکی بەردەوام یان نیمچە بەردەوام لەماڵەکانی حەوانەوە.

هەشتەم: شەبەنگی ئۆتیزم : بەشێوەیەکی گشتی بریتیە لە تێکچوونی گەشەی مێشك کە کاردەکاتە سەر کارو چالاکی و فەرمانەکانی مێشك و لە دەرکەوتەکانیدا لە (١٨) هەژدە مانگی یەکەمی تەمەن هەستی پێدەکرێت و کاردەکاتە سەر ئەم ڕەفتار و دەرهاویشتانەی خوارەوە:

أ-نەبوون یان لاوازی پەیوەندی کۆمەڵایەتی .

ب- نەبوون یان لاوازی پەیوەندی زارەکی و نازارەکی

ت- بوونی ڕەفتاری دووبارە و یەکڕێچکە .

نۆیەم: مانەوەی کاتی: کاتی مانەوەکە لە (١٤) کاتژمێر زیاتر نەبێت، یان چەند ڕۆژێك لەهەفتە بێت.

ماددەی (٢): ئامانج:

حەوانەوەی بەشێکی دیاریکراو لە توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزم و پاراستنیان لە بێلانەیی وچەوساندنەوە وئیستغلال کردن و دابینکردن و مسۆگەرکردنی مافیان و گرتنەبەری هەموو ڕێککارێك کە دەبێتە هۆی پەروەردە و شیاندن و ڕاهێنان و فێرکردن و تێکەڵ بوونیان بە ژیانی ئاسایی کۆمەڵ.

ماددەی (٣): وەزارەت هەڵدەستێت بە:

یەکەم: کردنەوەی ماڵی توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزم لەسەر ئاستی هەرێم .

دووەم: پێدانی مۆڵەت بە کەسی ئاسایی و مەعنەوی بۆ کردنەوەی ماڵی تایبەت بۆ توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزمی و سەرپەرشتی کردنی.

مادەی(٤):

یەکەم: وەزیر یان ئەو کەسەی دەسەڵاتی لە لایەن وەزیرەوە پێ دەدرێت، دەسەڵاتی پێدانی مۆڵەت یان سەندنەوەی هەیە لە ماڵەکانی حەوانەوەی کەرتی تایبەت.

دووەم: ماوەی مۆڵەت (١) یەك ساڵە و لەسەر داوای خاوەن ماڵەکە نوێ دەکرێتەوەو، پێویستە بەلایەنی کەم پێش مانگێك لەسەر بەسەرچوونی مۆڵەتەکەی داواکە پێشکەش بکات.

سێیەم: لقی نوێی ماڵ مۆڵەتی نوێی پێویستە.

ماددەی (٥):

لە هەر پارێزگایەك و ئیدارەیەکی سەربەخۆی هەرێم ، لیژنە یەکی هونەری پێکدێت بەسەرۆکایەتی کارمەندێکی بواری کۆمەڵایەتی و ئەندامیەتی کارمەندێکی تەندروستی وکارمەندێکی پەروەردەیی بەفەرمانی بەڕێوەبەری گشتی بۆ:

١- دیراسەکردنی داواکاری وەرگرتنی مۆڵەتی کردنەوەی ماڵی کەرتی تایبەت و دڵنیابوون لە هەبوونی مەرجەکان .

٢- سەرپەرشتیکردن وبەدواداچوونی ماڵ.

٣- پشکنینی مەیدانی بۆ باڵەخانەکە.

ماددەی (٦): وەرگرتنی مۆڵەت:

یەکەم: مەرجەکانی پێویست لەداواکار.

أ- خاوەن ڕەگەزنامەی عێراقی بێت ودانیشتووی هەرێمی کوردستان بێت.

ب- پسپۆری هەبێت لە یەکێك لەبوارەکانی دەروونی، کۆمەڵایەتی،پەروەردەی تایبەت، یان پابەند بێت بە دامەزراندنی بەڕێوەبەرێکی پسپۆر.

ت- فەرمانبەری میری نەبێت.

ث- ڕەوشتی باش بێت و حوکم نەدرابێت بە هیچ سزایەکی ئابڕوو بەر.

دووەم: بەڵگەنامەی پێویست بۆ وەرگرتنی مۆڵەت.

أ- وێنەیەك لە کۆپی ناسنامە یان کارتی نیشتمانی.

ب- وێنەیەك لە بڕوانامەکەی خۆی یان بەڕێوەبەر.

ت- هێنانی ئەستۆپاکی لەبەڕێوەبەرایەتی دەستەبەری کۆمەڵایەتی.

ث- وێنەیەك لە بەڵگەنامەی مۆڵەتی کارەکانی پێشووی لەهەمان بوار (ئەگەر هەبوو).

ج- هاوپێچ کردنی بەرنامەی کاری ماڵ تیاییدا لەگەڵ پەیام و ئامانج و دید و پەیڕەوی ناوخۆی ماڵ.

ح- وێنەیەك لە بەرنامەو پلانی ڕاهێنان و شیاندنی توشبوان.

خ- ڕەزامەندی وەزارەتی ناوخۆ و لایەنی پەیوەندیدار.

سێیەم: بەڵێن بدات بە پابەندبوونی بە ڕێنماییەکانی کردنەوەی ماڵ .

ماددەی (٧): ئەم بڕە پارانەی خوارەوە وەردەگیرێت بۆ پێدانی مۆڵەت و نوێکردنەوەی.

یەکەم - بڕی (١٠٠٠٠٠٠)یەك ملیۆن دینار بۆ پێدانی مۆڵەت .

دووەم- بڕی (٢٥٠٠٠٠) دوو سەد وپەنجا هەزار دینار بۆ نوێکردنەوەی مۆڵەت.

ماددەی(٨): کرێی وەرگرتن و خزمەتگوزاری:

کرێی وەرگرتن و خزمەتگوزاریەکان لەلایەن خاوەنی ماڵەکان دەستنیشان دەکرێت ولەلایەن بەڕێوەبەرایەتی گشتی ڕەزامەندی لەسەر دەدرێت لەسەر ڕاسپاردەی لیژنە لەسەر بنەمای جۆری باڵەخانەکە و کرێکارەکانی و گشت ئەو خزمەتگوزاریانەی پێشکەش بەتوشبوەکان دەکرێن بەمەرجێك بارگرانی زۆر نەکەوێتە سەر شانی کەسوکار وسەرپەرشتیارانیان.

ماددەی (٩): لیژنەی هونەری:

دەستنیشان کردنی توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزم لەلایەن ناوەندی دەستنیشانکردنی کەمئەندامیەتی دیاری دەکرێت

ماددەی (١٠): مەرجەکانی وەرگرتن و دابڕانی تووشبوی شەبەنگی ئۆتیزم لە ماڵەکان :

یەکەم: مەرجەکانی وەرگرتن

پێویستە ئەو سێ مەرجەی یەکەمی تێدا بێت لەگەڵ یەکێك لەمەرجەکانی تر:

أ- دانیشتووی هەرێم بێت.

ب- تەمەنی لە (٢) دوو ساڵ کەمتر نەبێت.

ت- ڕێژەی توشبوونەکەی دەستنیشان کرابێت لەلایەن ناوەندی دەستنیشانکردنی کەمئەندامیەتی.

ث- دایك وباوك یان یەکێکیان مۆڵەتی بەخێوکەری نەبێت.

ج- بێ لانە و بێ سەرپەرشت بێت.

ح- دایك وباوکی لەژیان نەمابن یان تەنها دایکی نەمابێت وباوکی توانای سەرپەرشتی کردنی نەبێت.

خ- دایك کێشەی دەروونی هەبێت یان پەککەوتە بێ وتوانای سەرپەرشتی نەبێت.

د-بەفەرمانی دادگا لە کاتی بەندکردنی دایك یان جیابونەوەیان یان بونی کێشە لەنێوانیان لەدادگا یان ئەشکەنجەدانی توشبوەکە یان بەکار هێنانی توشبوو بۆ دەرۆزە ، کاری بەدرەوشتی، دەرکردن لەماڵ، بازرگانی پێکردن بە ماددەی هۆشبەر، .....

ذ-بۆ مانەوەی کاتی لەماڵ،وەرگرتنی توشبوان بەدەر دەبێ لە مەرجەکانی وەرگرتن (ج- خ - ح- د)

دووەم: مەرجی دابڕان لەیەکێك لەو حاڵەتانە دەبێت:

أ- ئاشت بونەوەی دایك وباوك و نەمانی کێشەی خێزانی.

ب- چاکبونەوەی یان باشتر بوونی توشبوو توانای کارکردنی هەبێت.

ت- بەفەرمانی دادگا وبەڵێندانی خێزان بەچارەسەرکردنی کێشەکان.

ث- لەکاتی سپاردنی منداڵی شەبەنگی ئۆتیزم بە خزمەکانی یان بە خێزانی جێگرەوە.

ج- بونی نەخۆشی گواستراوە تا چارەسەر دەکرێت.

سێیەم: پێویستە لەگشت حاڵەتەکان پەیوەندی خێزانی بەردەوام بێت.

ماددەی (١١) مەرجەکانی پێویست لە باڵەخانەی ماڵ :

یەکەم: گونجاو ی شوێنی جوگرافی.

دووەم: باڵەخانەکە سەربەخۆ بێت و هاوبەش نەبێت لە ڕێڕەو وخزمەتگوزارییەکانی باڵەخانەیەکی تر، و رووبەری لە ناوەندی پارێزگاکان لە(١٠٠٠م٢) هەزار مەتر دووجا وە بۆ شار وشارۆچکەکان لە (٥٠٠م٢) پێنج سەد مەتر دووجا کەمتر نەبێت، و تەنها نهۆمی خوارەوە تایبەت دەکرێت وبەکار دێت بۆتوشبوان .

سێیەم: پێویستە باخچەو یاریگای گونجاوی هەبێت .

چوارەم: ژووری تایبەت بەنوستن بۆ هەر یەك کەس ژورێك رووبەرەکەی لە (٣×٣)کەمتر نەبێت.

پێنجەم: چێشتخانە بۆ ئامادەکردنی سێ ژەمە خواردنی سەرەکی وژەمە سوکەکان لەگەڵ ستافێکی کارامە وە لەژێر چاودێری بەڕێوەبەرایەتی گشتی و لیژنەی پشکنینی وەزارەتی تەندروستی دەبێت .

شەشەم: بوونی هۆڵێکی تایبەت بەنان خواردن.

حەفتەم: هۆڵی حەوانەوە بۆ دانشتن وبەسەر بردنی کات کە ئامێری تلفزیۆن وکۆمپیوتەر و هێلی ئەنترنێت (رۆژانە لە ٢ کاتژمێر زیاتر نەبێت) و هەندێ یاری تایبەتی تێدا بێت.

هەشتەم: دیوارەکانی دەرەوەی ماڵ دەبێت بەرزیەکەی لە (٢) م کەمتر نەبێت .

نۆیەم: رووبەری پۆلەکان لە (٤ × ٥) م٢ کەمتر نەبێت. وە هەر توشبوەکی ئۆتیزم رووبەری(٢م٢) ی بۆ تەرخان دەکرێت.

دەیەم : بەرزایی پەنجەرەکان لە (١) مەتر بە سەرەوە بێت جامەکانیشی لەجۆری تایبەت بێ.

یازدەیەم : دیوارەکانی تا بەرزایی (١٧٠) سم بە مۆکێت یان کەرەستەی پلاستیکی نەرم دادەپۆشرێت. وە پلاك و سویچی کارەبا تایبەت و لەسەرووی(١٢٠)سم بێت .

دوازدەیەم : بوونی هۆڵی چالاکی وەرزشی ناوەوەی ماڵ کە رووبەرەکەی لە (٤ × ١٠) م٢ کەمتر نەبێت .

سێزدەیەم: دەرگای سەرەکی پێویستە بەشێوەیەکی ئەلکترۆنی کاربکات و پاسۆردی هەبێت تەنها لەلایەن کارمەندانی ماڵ بکرێتەوە .

چواردەیەم: هەبوونی نۆرینگەی پزیشکی کە سەرجەم پێداویستیەکانی تەندروستی لەخۆبگرێت.

پازدەیەم: پرسگە دەبێت لە دەرەوەی دەرگای سەرەکی ماڵ بێت.

شازدەیەم: هەبوونی سیستەمی کامێرای چاودێری لە ناو ماڵ بۆ چاودێری گشت بەشەکانی وەبەشێوەیەکی پارێزراو بەبەرپرسیارەتی بەڕێوەبەر.

حەڤدەیەم: بوونی ژوورەکانی بەڕێوەبردن وکارگێری وخزمەتگوزاری بەپێی پێویست .

هەژدەیەم: بوونی هەردوو جۆری ئاودەستی رۆژهەڵاتی ورۆژئاوایی لە ناو ماڵ.

نۆزدەیەم: بوونی مەرجەکانی تەندروستی لە بینایەکە :

أ- سیستەمی فێنك کەرەوە و گەرم کەرەوەی پێویست و سەلامەت.

ب- سیستەمی هەوا گۆرکێی گونجاو.

ت- ڕووناکی باش وگونجاو.

ث- هەرمەرجێکی تر کە پێویست بێت.

بیست : دابینکردنــی سیســتەمی ئـاگرکوژێنەوە کە ســەرجەم ڕووربەی باڵەخـانەکە بگرێتەخـۆی بەپێـی مەرجەکانی بەڕێوەبەرایەتی بەرگری شارستانی وهەبوونی دەروازەی فریاکەوتن.

ماددەی (١٢): شێوازی ڕێکخستنی پۆلی فێرکاری ئۆتیزم :

یەکەم : تەرخان کردنی گۆشەی بەرامبەر دەرگای پۆل بۆ دۆلابەکانی پاراستنی هۆکارەکانی فێرکردن و ئەو پێداویستیانەی کەلێی دروست دەکرێن لەگەڵ کەل و پەلەکانی تایبەت بە منداڵانی پۆل و جێگەی جل هەڵواسین لەگەڵ تەرخانکردنی بۆشاییەك لە تەنیشتیان بۆ هەڵواسینی خشتە و پلانی ڕۆژانە و هەفتانە .

دووەم :تەرخانکردنی گۆشەی دووەم بۆ کۆمپیوتەرەکانی فێرکاری نوێ کە سەرنجی توشبوان ڕابکێشێت .

سێیەم :تەرخان کردنی گۆشـەی سـێیەم بـۆ چالاکیـە پراکتیکیـەکان لەلایـەن مامۆسـتایان و توشـبوان لـە ڕاهێنانەکانی فێرکاری و شیاندن .

چـوارەم : تـەرخان کردنـی ناوەڕاسـتی ژووری پـۆل بـۆ دانیشـتنی توشـبوان بەشـێوەی نیـوە بازنـەیی و مامۆستاکان بەرامبەریان دەبن بەمەبەستی کۆنترۆل کـردن و بینـین و بەشـداری پێکردنـی هـەموو توشبوان لە وانە تیۆرییەکان بە بەکارهێنانی هۆکاری فێرکردنی بینراو وبیستراو و بەرجەستە.

پێنجەم:نابێت کەل وپەلی لە شووشە درووستکراو و تیژو بریندارکەر و پەت و داو و وایەر لەپۆلدا هەبێت

ماددەی (١٣) بەرنامە و پرۆگرام :

یەکەم : وەزارەت بە هەماهەنگی لەگەڵ وەزارەتەکانی تەندروستی و پەروەردە و کۆمەڵە و ڕێکخراوەکانی تایبەت بە شەبەنگی ئۆتیزم لیژنەیەك بۆ دانانی بەرنامەو پرۆگرام پێکدێنێت لە :

أ- پزیشکی پسپۆر لە بواری ئۆتیزم .

ب- شارەزای پەروەردەیی و فێرکاری .

ت- توێژەری دەروونی.

ث- توێژەری کۆمەڵایەتی.

ج- کەسانی پسپۆر لەم بوارە.

دووەم: پرۆگـرام و بەرنامەکـانی فێرکـردن وشـیاندن بە شـێوازی تیـۆری و پراکتیکـی دەبێـت، بەڕێگـای تاکەکەســی و کــۆمەڵ کە لەلایــەن لیژنەیــەکی پســپۆڕ لــە بــواری پــەروەردەیی و فێرکــاری و تەندرووستی و دەروونی و کۆمەڵایەتیەوە دادەنرێت.

ماددەی (١٤) ستافی ماڵ:

یەکەم : بەڕێوەبەر : هەڵگری بڕوانامەی زانکۆیی تایبەتمەند وشارەزا بێت و خزمـەتی لـە (٥) سـاڵ کـەمتر نەبێت لەم بوارە، وئەرکەکانی بریتی دەبێت لە :

أ- بەڕێوەبردنی ماڵ و بەرپرسیاریەتی هەموو چالاکی و بـەڕێوەچوون و دابـەش کردنـی ئـەرکی سـتافی ماڵ و چاودێری کارەکان و هەر شتێکی تر کە پەیوەستبێت بەم پرۆسەیە لە ئەستۆیەتی .

ب- بەرزکردنەوەی راپۆرتی مانگانە بۆ بەڕێوەبەرایەتی.

دووەم : یاریدەدەر : دەبێت هەمان بڕوانامە و شارەزایی بەڕێوەبەری هەبێت و ئەرك و دەسەڵاتەکانی لەلایەن بەڕێوەبەرەوە دیاری دەکرێت بەرەچاوکردنی بەرژەوەندی کار.

سێیەم :توێژەر : هەبوونی توێژەری دەروونی، کۆمەڵایەتی بۆ هەر (٧) توشبوو توێژەرێك، و ئەرکەکانیان ئەمانەن:

أ- دیراسەکردنی باری توشبوان.

ب- هەماهەنگی لەگەڵ خێزانی توشبوان و سەردانیکردنیان بەبەردەوامی.

ت- کردنەوەی دۆسیەی تایبەت بە توشبوان .

ث- بەرزکردنەوەی راپۆرت دەربارەی توشبوان .

ج- هاوکاری کردنی مامۆستاکان .

چوارەم: مامۆستا :

هەبوونی ژمارەیەك لەمامۆستا بەتێکڕای بۆ هەر(٥) توشبوو مامۆستایەك، و دەبێت دەرچووی یەکێك لە کۆلیژەکانی بنەرەت یان هاوتاکانی بێت و شارەزایی لە (٢) دوو ساڵ کەمتر نەبێت یان دەرچووی یەکێك لە پەیمانگاکانی پەروەردەیی و فێرکاری بێت شارەزایی لە (٤) چوار ساڵ کەمتر نەبێت وە ڕاهێنراوبن لەسەر پەروەردە و ڕاهێنان و شیاندنی توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزم ، و هەر مامۆستایەك یاریدەدرێکی هەبێت کە بڕوانامەکەی لە ئامادەیی کەمتر نەبێت.

-ئەرکەکانی مامۆستا:

أ- بۆ چارەسەرکردنی تاك هەر مامۆستایەك فێرکردنی یەك یان دوو توشبوو لە ئەستۆ دەگرێت .

ب- مامۆستایانی پۆلەکە پێکەوە هاوکار دەبن و بەشداری لەگەڵ یەکتری دەکەن لە پرۆسەکە لەو بڕگانەی کە دەبێت بە کۆمەڵ و پێکەوە ئەنجامی بدەن لە پێناو سەرکەوتن لە کارەکەیان.

ت- تەرخانکردنی ماوەیەك لە کۆتایی دەوام بۆ دانانی پلانی رۆژی دواتر و ئامادەکردنی هۆکاری فێرکردنی پێویست بۆی .

ث- دانانی پەڕاوێك بۆ نووسینی ئەو زانیاریانەی رۆژانە دەداتە منداڵەکە و ناردنی بۆ خێزانەکەی بۆ ئەوەی ئەوانیش بە کاریبهێنن لە بواری مامەڵەکردن و فێرکردن و شیاندنیان .

ج- هەڵسەنگاندنی توشبووان لە رووی ئاستی فێربوون و بەرەوپێشچوونەوە .

پێنجەم: چارەسەرکاری سروشتی: هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە چارەسەری سروشتی و شارەزا بێت لەگەڵ بوونی ژمارەیەك لە یاریدەدەر بەپێی پێویست.

شەشەم:چارەسەرکاری وەزیفی : هەڵگری بڕوانامەی بەکالۆریۆس لە چارەسەری وەزیفی بێت یان پەروەردەی تایبەت بە تێکڕای بۆ هەر (١٠) توشبوو چارەسەرکارێك، هەڵدەستێت بە فێرکردنی توشبوو لەسەر هەڵسوکەوتی ڕۆژانە.

حەفتەم: پسپۆری ڕاهێنان لەسەر قسەکردن: پسپۆر یان ڕاهێندراو بێت لەسەر قسەکردن بۆ هەر (١٠) توشبوو ڕاهێنەرێك.

هەشتەم: ڕاهێنەری هونەری : دەرچووی کۆلیجی هونەرەجوانەکان یان پەیمانگای هونەرە جوانەکان بێت و ڕاهێنراو بێت لەسەر چۆنیەتی مامەڵەکردن لەگەڵ توشبوانی شەبەنگی ئۆتیزم.

نۆیەم: مامۆستای وەرزشی: دەرچووی کۆلیژ یان پەیمانگای وەرزشی بێت ڕاهێنراو بێت لەم بوارە.

دەیەم: چاودێر : پێویستە بەلایەنی کەم دەرچووی (٩)ی بنەڕەتی بێت ، ئەرکەکانی ئەمانەن :

أ- چاودێری لە هەموو جێگایەکی ماڵ بوونی دەبێت لەگشت کاتەکان، لە چێشتخانە ورێڕەو و گۆڕەپان و باخچە و هۆلەکان و ئاودەست ... هتد.

ت- هەر (٤) چوار توشبوو ، یەك چاودێری دەبێت ، وە لەکاتی دەرچوون بۆ ناو باخچە وە هەر شوێنێکی تر بۆ هەر (٢) نەخۆش چاودێرێك.

ث- (٢) کەس بۆ چاودێری کامیراکان بەبەردەوامی.

یازدەیەم: فەرمانبەری IT : پێویستە (٢) دوو فەرمانبەری هەبێت کە پسپۆربن لە بواری ئایتی و کۆمپیوتەر ، ئەرکەکانیان ئەمانەن:

أ- داخل کردنی زانیاریەکانی رۆژانە کە لە سەر توشبوانی سەنتەر وەردەگیرێت .

ب- شیکردنەوەی زانیاریەکان و خستنەڕووی دەرەنجامەکان و ئاگادار کردنەی بەڕێوەبەر و مامۆستایان و توێژەران مانگانە .

ت- کردنەوەی دۆسیەیەکی تایبەت بە نووسین و بە کۆمپیوتەر بۆ هەر توشبوویەك کە بریتی دەبێت لە فۆڕمی وەرگرتن و بڕیاری لیژنەی پزیشکی و راپۆرت و زانیاریەکان کە لەلایەن توێژەرو مامۆستایان دەنووسرێت .

ث- رایکردنی نووسراو و ئەرشیفی کارگێڕی .

دوازدەیەم: فەرمانبەری ژمێریاری: دەرچووی یەکێك لە کۆلیژ یان پەیمانگاکانی ژمێریاری بێت بە مەبەستی راگرتنی داهات و خەرجیەکان و هاوسەنگیان لە ماڵ.

سێزدەیەم: دایەن : بۆ هەر (٥) توشبوو دایەنێك.

چواردەیەم: فەرمانبەری خزمەتگوزاری: بەپێی پێویست (پاککەرەوە، پاسەوان، باخەوان)

پازدەیەم: فەرمانبەری پرسگە .

شازدەیەم: چێشتلێنەر ودوو یاریدەدەر.

ماددەی (١٥): دەوامی ماڵ:

دەوام (٢٤) کاتژمێر بەردەوام دەبێت وە دەوامی کارمەندەکان رێکدەخرێت بەگوێرەی کارەکانیان وبەپێی پێویست.

ماددەی (١٦):رێکخستن وپۆلین کردنی تووشبوان:

تووشبوان پۆلین دەکرێن وجیادەکرێنەوە بەگوێرەی رێژەی تووشبوون وتەمەن و ڕەگەز و ژمارە.

ماددەی (١٧):

ماڵ پابەند دەبێت بە گەشت پێکردنی توشبوان بەلایەنی کەم جارێك لەهەر مانگێك بۆ دەرەوەی ماڵ و دەرچوون بۆ باخچە وپارك .... بەتایبەتی بۆ ئەوانەی ڕێژەکەیان کەمە وبەرەو باشبوون چوون ومەترسیان لەسەر نیە بەگوێرەی پێویست و لەژێر چاودێری.

ماددەی (١٨):

ماڵ پابەند دەبێت بە گرنگی دان بە پەروەردەی ئاینی توشبوان وفێرکردنی پەرستشەکان.

ماددەی (١٩): هەڵسەنگاندن :

یەکەم: فۆرمی هەڵسەنگاندن رۆژانە لەلایەن مامۆستای تایبەت بە توشبوو لە کۆتایی دەوام پڕدەکرێتەوە و پێشکەش بە بەشی زانیاریەکانی ماڵ (IT) دەکرێت بۆ داخل کردنیان لەسەر کۆمپیوتەر و جیاکردنەوە و شیکردنەوەیان و دەرئەنجامەکان مانگانە دەدرێتەوە بەڕێوەبەری سەنتەر و مامۆستایان و توێژەران ، و لە کۆتایی ساڵدا دەرئەنجامەکانی هەڵسەنگاندنی کۆتایی لەناو تۆماری تایبەت بە وەرگرتنی قوتابیان تۆماردەکرێت لەگەڵ تۆماری هەڵسەنگاندنەکان کە بە دەستەواژەی (زۆر باشە ، باشە ، مام ناوەند) دادەنرێت بەگوێرەی فۆرمێك کەلەلایەن وەزارەت ئامادە کراوە.

دووەم: ماڵەکان (٣) مانگ جارێك راپۆرت بەرزبکەنەوە بۆ بەڕێوەبەرایەتی گشتی و پاشان بۆ وەزارەت.

ماددەی (٢٠):

ئەگەر توشبووەکە بەرەو پێشچوونی هەبوو لە رووی شیاندنەوە دەگوازرێتەوە قوتابخانەیەکی سەر بە وەزارەتی پەروەردە نزیك شوێنی نیشتەجێ بوونی کە پۆلەکانی پەروەردەی تایبەتی هەبێت.

ماددەی (٢١):

بەڕێوەبەرایەتی چاودێری کەمئەندامان خزمەتی تەندروستی و ڕاهێنان و شیاندن و خۆشگوزەرانی پێشکەش دەکەن بە توشبووانی سوودمەند لە ماڵەکانی حکومی لەگەڵ دابین کردنی کەلوپەل وهۆکاری شیاندن و ڕاهێنان و فێرکردن بۆیان کە یارمەتیدەرن بۆ سەرکەوتنی پرۆسەی پەروەردە وشیاندن لە رووی تیۆری و پراکتیکی بە هاوکاری وەزارەتەکانی تەندروستی و پەروەردە.

ماددەی (٢٢):

ماڵ پێویستە پابەندبێت بەم خاڵانەی خوارەوە :

یەکەم: ئاگادارکردنەوەی کەس و کاری سوودمەندان لە کاتی نەخۆش بوون و زیان پێگەیشتنیان.

دووەم: ئاگادارکردنەوەی لایەنی پەیوەندیدار لە کاتی گواستنەوەی شوێنی ماڵ لە بینایەکەوە بۆ بینایەکی تر یاخود فراوان کردنی بیناکە.

سێیەم: وەرگرتنی ڕەزامەندی وەزارەت لە کاتی گۆڕانکاری و چاککردنی پەیڕەوی ناوخۆیی ماڵ .

ماددەی (٢٣):

وەزیر یان ئەو کەسەی دەسەڵاتی لەلایەن وەزیرەوە پێ دەدرێت بۆی هەیە ئەم ڕێککارانە بگرێتەبەر لەکاتی سەرپێچی کردنی ڕێنماییەکانی وەزارەت لەلایەن ماڵەکانی کەرتی تایبەت:

یەکەم: ئاگادار کردنەوە.

دووەم: هۆشداری دوای پازدە ڕۆژ لە ئاگادارکردنەوە.

سێیەم: سەندنەوەی مۆڵەت و داخستنی ماڵ لەلایەن وەزیر، دوای ئاراستەکردنی هۆشداری پاش تێپەڕبوونی (١) مانگ ئەگەر بەردەوام بوو لەسەر سەرپێچیەکان.

ماددەی (٢٤):

ئەم ڕێنماییە جێبەجێ دەکرێت لە ڕێکەوتی بڵاوکردنەوەی لە ڕۆژنامەی (وەقایعی کوردستان) .

کوێستان محمد عبدالله
وەزیری کار وکاروباری کۆمەڵایەتی

وەزارەتی کار و کاروباری کۆمەڵایەتی

ژمارە: ٧٠٠١ لە ٢٠٢٢/٩/٢٧

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی کە پێمان دراوە لە ماددەی (حەڤدەم / ١) لە سیستەمی خانەکانی دایەنگا ژمارە (٧) ی ساڵی ٢٠١٣ ،ئەم ڕێنماییەمان دەرکرد :-

ڕێنمایی ژمارە (٦)ی ساڵی ٢٠٢٢
هەموارکردنەوەی دووەمی ڕێنمایی ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٥ تایبەت بەخانەکانی دایەنگا لە هەرێمی کوردستان -عێراق

ماددەی (١):

هەموارکردنەوەی ماددەی **(سێیەم)** لە ڕێنمایی ژمارە **(١)ی ساڵی ٢٠٢٢** :

بە لادانی خالی چوارەمی ماددەکە ، واتا ماددەی دوازدە لە ڕێنمایی ژمارە **(١) ی ساڵی ٢٠١٥** تەنها خاڵی سێیەمی بۆ زیاد دەکرێت .

ماددەی (٢):

ئەم رێنماییە لە رۆژی بڵاوکردنەوەی لە رۆژنامەی فەرمی (وقایعی کوردستان) جی بەجێ دەکرێت .

کوێستان محمد عبدالله
وەزیری کار وکاروباری کۆمەڵایەتی